

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60—
polletno K 30—
četrtno K 15—
posamezna številka K 2:50

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:
Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{3}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

V. letnik.

V Ljubljani, dne 1. julija 1922.

Štev. 13.

Novi zakon o obrtnih šolah.

Minister za trgovino in industrijo ustanavlja, po novem zakonu o obrtnih šolah z dne 30. marca 1922, ki je dobil obvezno moč dne 15. maja 1922, kjer se pokaže potreba, nižje in višje moške in ženske občine in strokovne obrtne šole, ki delujejo po določenem programu. Po potrebi se ustanavljajo pri posameznih večjih industrijskih podjetjih sporazumno z njimi strokovne šole teh podjetij.

Z novim zakonom se je moč nekaterih pravil zakona o radnjama (obrnega zakona) razširila na vso kraljevino. In sicer so to določila čl. 79, ki se v dopolnjeni obliki glasi: »Brez izpričevala o dovršeni občini obrtni ali obrtno-trgovski šoli ne sme biti noben vajenec proglasen za pomočnika, ako obstoji v kraju njegovega učenja občina obrtna ali obrtno-trgovska šola«. Razen tega se je veljavnost členov 134 do vklj. 139 zakona o radnjama razširila na vso kraljevino. Imenovani členi določajo, da se imajo ustanavljati v krajih, kjer je večje število vajencev, pomočnikov in delavcev vobče, ustanoviti: a) občine obrtne in trgovske šole; b) specialne tečaje za posamezne obrtne in industrijske grane; c) šole za izučevanje ženskih del in gospodinjstva; d) strokovne obrtne, industrijske in trgovske šole. Občine trgovske in obrtne šole se ustanavljajo povsod, kjer je najmanj 50 vajencev industrijskih podjetij, trgovskih in obrtnih obratov, kolikor ni v teh krajih podobnih šol privatnih oseb ali korporacij. Vzdržujejo jih občine, ki postavljajo vsako leto zanje potrebne kredite v proračun, in sicer po proračunu, ki ga izvrši ministrstvo privrede. V drugih krajih se ustanavljajo šole po postavljenem pristaniku občin, katerim sme dajati ministrstvo potrebno podporo, ki pa sme biti samo v osebnih izdatkih in ne v materialnih. Te šole nadzira ministrstvo privrede. Ostale šole in tečaje sme ustanavljati ministrstvo privrede samo, ali pa sme podpirati one korporacije in zasebnike, ki imajo pravico po odobritvi ministrstva narodne privrede ustanavljati take šole in katerim mora dajati občina na razpolago potrebne prostore, kurjavo in razsvetljavo, ministrstvo privrede pa prispeva polovico osebnih izdatkov. Po zakonu o radnjama je posejanje občin trgovskih in obrtnih šol obvezno. Vajenci in pomočniki morajo hoditi vanje, dokler ne opravijo končnih izpitov. Predavanja na teh šolah se vrše ob dneh in urah, ki jih odredi minister narodne privrede, ko je zaslišal dotične zbornice. Toda te šole se ne smejo posecati ob nedeljah

popoldne ali ob praznikih, ko so obrati zaprti. Ravno kar omenjena določila so vzeta iz zakona o radnjama in se njih moč razširi na celo kraljevino.

Po novem zakonu o obrtnih šolah delimo obrtne šole v državne, ki jih vzdržuje država, poldržavne, ki se vzdržujejo deloma po državi, deloma po korporacijah ali pravnih napravah, ter priradne, katerim je pa treba odobritve ministrstva za trgovino in industrijo, ki jih tudi nadzira. Minister za trgovino in industrijo upravlja in nadzira obrtne šole po nastopnih oblastih: 1. po krajevnem obrtnošolskem odboru, katerega sestavljajo: predsednik one občine, v kateri je šola ali njegov namestnik, upravniki krajevnih obrtnih šol, štirje obrtniki po izvolitvi pristojne zadruge, en industrijec, ki ga odredi pristojna zbornica, en šolski zdravnik, krajevne predstavnice ženskih korporacij, ako imajo korporacije krajevno obrtno šolo; 2. po okrožnem obrtnošolskem odboru, katerega sestavljajo okrožni načelnik, odnosno njegov namestnik, šef gradbene sekcije dotičnega okrožja, predsednik okrožnega odbora, predsednik krajevnega obrtnošolskega odbora in dva člana obrtne zbornice; ko se izvede administrativna razdelitev države na oblasti, preidejo dolžnosti okrožnih obrtnošolskih odborov na oblastne obrtnošolske odbore, ki se ustanove pri posameznih oblastih. Nadziranje obrtnih šol se vrši 3. po upravnikih obrtnih šol, 4. po nastavniških zborih, 5. po svetu za obrtnoindustrijski pouk.

Dopisovanje krajevnega obrtnošolskega odbora in okrožnega odbora z ostalimi oblastmi se smatra za uradno ter je poštne prosto.

Zakon pooblašča ministrstvo trgovine in industrije, da sme predpisati posebne pravilnike za vse vrste obrtnih šol in tečajev.

Osemurni delavnik.

Brezdvomno je postalo že vsakemu normalnemu človeku jasno, da ni prinesel osemurni delavnik preveč blagodejnega blagoslova za delavstvo, pač pa da pomenja najsigurnejše sredstvo, ki ovira vsak gospodarski polet, sredstvo, ki more privedi tudi najnavadnejšo gospodarsko krizo do popolnega poloma. V tem oziru se je vršilo po vseh državah že mnogo anket, ki so podale nepobitne dokaze o velikih škodah, katere je prizadela ta »socialna pridobitev« celemu svetu in ni čuda, da se zapazi vsepovsod gibanje, ki stremi za svobodo dela.

Kako je pri nas v tem oziru, nam je znano; pogledimo si druge, gospodarsko bolj napredne države, ki iščejo spas iz sedanje gospodarske krize v prvi vrsti v intenzifikaciji dela, v podaljšanju delovnega časa.

Že leta 1921. je bil predložen francoski zbornici načrt zakona, ki predvideva osnovno revizijo zakona z dne 23. aprila 1919 o osemurnem delavniku. Že ta zakon je dovoljeval izjeme od osemurnega delavnika in to za primer nacionalnih potreb. Dovolitev teh izjem pa je bila navezana na gotove pogoje, ki so onemogočili, da bi se do sedaj dovoljevale izjeme. Po načrtu se bodo delila vsa podjetja v dve skupini: v taka, za katera velja brezpogojno osemurni delovni čas, in taka, v katerih se sme osemurnik tudi prekoračiti. Za podjetja druge skupine bo minister za dela po zaslišanju delojemalcev in delodajalcev odločil, ali se sme zakonsko določeni delovni čas prekoračiti ali ne.

V Belgiji je industrijski centralni odbor predložil ministrskemu predsedniku spomenico, ki vsebuje več zahtev, katerih izpolnitev bi mogla preprečiti pretečo gospodarsko krizo. Zahteva se zvišanje mezd, a v prvi vrsti odpravo osemurnega delavnika. Socialne reforme zadnjih let dvigajo produkcijske stroške do neverjetnih števil in onemogočajo konkurenci belgijske industrije na svetovnih tržiščih.

V Švici pooblašča člen 41. tovarniškega zakona zvezni svet, da sme uvesti v gotovih industrijah 52urni delovni tednik, osobito tedaj, ako bi s striktnim uveljavljanjem 48urnega tednika bila ogrožena konkurenčna zmožnost domačih podjetij. V svrhu povišanja konkurenčne zmožnosti in znižanja cen se zahteva svobodnejša interpretacija citiranega člena, tako da bi se v bodočem lažje dovolil 52urni tednik.

V Nemčiji je osemurni delavnik določen potem navadne naredbe in ne potom zakona, kar je zelo važno, kajti ukinitve navadne naredbe, ki je nastala pod izjemnimi okoliščinami, je lažja, kakor ukinitve osnovnega zakona. Naredba z dne 23. novembra 1918 se je izpolnila z naredbo z dne 18. decembra 1918, na podlagi katere so dovoljene nekatere izjeme principa, določenega v prvi naredbi, in to ako zahteva splošni interes, posebno ako so te izjeme potrebne z ozirom na prebrano prebivalstva. O delovnem času je bil predložen že pred letom zakonski načrt, o katerem se pa ni še v zbornici debatiralo, zato se je veljavnost gori navedene naredbe z dne 23. novembra 1918 podaljšala čez 31. marca 1922, termin, ko bi morala izgubiti svojo moč. Izgleda, da se naredba ne bo nadomestila z zakonom. Izjeme glede osemurnega delavnika so se dovoljevale v najširši meri. V vsej pokrajini Kölna se je delalo v novembru 1921. sporazumno z delovskim svetom deset ur na dan, za kar se je plačalo za nadure sorazmerno doplačilo k dnini. Ta sporazum priča najlepše, kako temeljita evolucija se je izvršila v mentaliteti delavskih organizacij in mas izza leta 1919.

Zanimivo je tudi stališče, katero zavzemajo v tem oziru nemška sodišča. Nemška sodišča oproščajo v zadnjem času podjetnike, ki so prekoračili naredbene predpise glede delovnega časa, ako so se nadure izvršile v sporazumu z delavstvom. Novo pravosodstvo priznava, da je naredba z dne 30. novembra 1918. naperjena proti podjetnikom, ne pa proti delavcem; naredba ne omejuje svobode dela. Z drugimi besedami: delodajalec ne sme prisiliti delojemalca, da dela več nego osem ur dnevno, pač pa sme delojemalec iz lastne volje delati tako dolgo, kakor mu je ugodno. In v resnici se vsi delodajalci, pri

katerih se pritožujejo načelniki delavskih organizacij, da kršijo naredbo z brezštevilnimi naredbami, opravičujejo s tem, da povzročajo to delavci sami, ki želijo povečati svoj zaslužek s podaljšanjem delovnega časa. — Stremljenje za odpravo osemurnega delavnika je mednarodni pojav in države, ki bi se temu stremljenju upirale, bi ne mogle zabraniti neprestanih težkih gospodarskih kriz. Z zadoščenjem se opaža, da so tudi ugledni zastopniki socialnodemokratskih idej prišli v tem oziru do zmernejšega mnenja. Tako je socialnodemokratski minister za dela izjavil pred kratkim v Stuttgartu, da ni osemurni delavnik nikakor nepremisljiva dogma, ampak zahtevek, od katerega se da tudi odstopiti, ako se dajo težke povojne razmere odpraviti samo s podaljšanjem delovnega časa.

Ako opazujemo tudi pri nas, da se delojemalci ne držijo te dogme, ako gre za to, da si z nadurami povečajo zaslužek, ali ako zahtevajo to njih strankini interesi, tedaj jim ne bo tudi nemogoče na tem trdovratno obstajati, ako to zahtevajo interesi celokupnega gospodarstva, cele države, torej tudi socialnodemokratskega organiziranega delavstva. Ni tedaj dvoma, da bodo te sponje, v katere je okovano naše gospodarstvo, kmalu odpadle. Seveda se ne bo s tem doseglo še vsega, kajti zahtevati je tudi treba, da se delovni čas v resnici tudi posveti intenzivnemu delu. To se naravno ne da doseči niti potom zakona, niti potom pogodbe; to je odvisno samo od dobre volje, uvidevnosti, poštenosti in pravičnosti delavstva!

J. Zadravec:

Naše obrtništvo in mariborska oblast.

Naši obrtniki pripadajo po ogromni večini srednjemu stanu in bodisi vsled konkurence kapitalistične industrije, bodisi iz prirojenega uboštva ne zmorejo dosti več, kot rabijo za svoj vsakdanji življenjski. Poleg ljudske šole se je le redkokateremu nudila priložnost, da absolvira kako meščansko, strokovno ali vsaj obrtnonadaljevalno šolo ter da si pridobi k samostojnemu poklicu neobhodno potrebno znanje.

In baš zato je naše obrtništvo z nič manjšim veseljem kot drugi stanovi pozdravilo ustanovitev mariborske oblasti, ki obeta po ustavi, da bode skrbela za povzdigo obrtnogospodarskih interesov ter za pospeševanje občne obrtne naobrazbe.

In obrtništvo računa s tem dejstvom, zavedajoč se, da tvori v našem narodnogospodarskem življenju važen faktor, ki ima neizpodbitno pravico do svojemu številu in pomenu primerne zastopstva v oblastnih in srezkih skupščinah naše bodoče samouprave.

Narodno obrtništvo na slov. Štajerskem, kojega gibanje beležimo od leta 1908., je še v prav nezadostnem delu organizirano.

Priznati sicer moram, da se je po zaslugi celjske zveze obrtnih zadrug in njenega poslovodečega tajnika g. komisarja Založnika že marsikaj storilo, daleko pa izvršeno delo ne ustreza obstoječim potrebam.

Ovire so v tem pogledu po svojem bistvu različne: okornost obstoječega obrtnega reda in „višje“ razlaganje istega s stališča ljubljanskih interesov, nezadostna gmoč na in personalna sredstva za organizatorično delo, narodnostni in strankarski momenti in končno dostikrat indolencija (malomarnost) obrtništva samega.

Obrtnih organizacij štejemo dvoje vrst: eno zakonito v obliki zadrug, drugo pa v formi prostovoljnih združenj, to je obrtnih društev.

Obrtno zadružništvo sloni na še veljavnem avstrijskem noveliranem obrtnem zakonu in se deli po mestih v strogo strokovne, po večjih krajih v sorodno strokovne, po deželi pa v kolektivne zadruge vseh obrtov.

Mestne strokovne zadruge — deloma žal še v nemških rokah, ustrezajo, v kolikor se njih činitelji posvečajo prevzetim nalogam, svojim ciljem. — Isto velja — dasiravno ne v toliki meri — za sorodne strokovne organizacije. — V absolutno nezadostni meri pa nam ustrezajo naše podeželske kolektivne zadruge in ena prvih nalog obrtništva v oblastni skupščini bode, da preko vseh ovir doseže gospodarskim in geografičnim ozirom odgovarjajočo reorganizacijo imenovanih zadrug.

V dosego enotnega in koristonosnega delovanja je nujno treba spojiti vse zadruge v obstoječo „zvezo“, od katere pričakujemo, da se v najkrajšem času premesti na sedež naše oblasti, da se nadalje obstoječim razmeram primerno prekrsti in s stalnim tajništvom uredi, odnosno izpopolni.

Splošna zveza obrtnih zadrug za mariborsko oblast v Mariboru naj postane predstaviteljica vseh potreb našega obrtništva, naša zastopnica v gospodarskih, kulturnih in legislativnih vprašanjih pred mariborsko oblastjo. Strokovne zveze naj se tej priklopijo in skuša naj se izogniti razcepljenju delovanja zlasti v stvareh, ki zadevajo skupnost interesov.

Kakor v oblastnih tako v srezkih skupščinah se bo moralo poskrbeti za oživitvorenje obrtnih sosvetov kot posvetovalnih organov podrobnega gospodarskega dela zadrug in društev pri oblastvih, zlasti za gojitev šolstva, za pobjanje nelegitimne konkurence in za brambo proti krivičnim davkom in tudi proti krivicam v naših socialnih zadevah.

In ko bo delo strokovne reorganizacije dovršeno, pridejo šele obrtna društva do svojega velikega in plemenitega namena. Vse to, kar se ne more združiti v interesih posameznih strok, se mora spojiti med celokupnim obrtništvom v skupnosti duha, v složnem stremljenju po razširjanju in vzdrževanju obrtnošolskih, strokovno-socialnih in gospodarskih naprav ter v gojitvi medsebojnega družabnega življenja. Društvom pa bodi zvezda voditeljica „zveza“, katero so naši vrli voditelji pred kratkim ustanovili s sedežem v Celju, v mestu, iz katerega že od nekdaj naše obrtniško življenje vežejo najlepše reminiscence.

Predaleč bi vodilo, če opišem, koliko velikih in važnih nalog čaka obrtništvo mariborske oblasti povodom uresničenja samouprave. Odveč bi bilo razmotrivati naše nade, potom katerih iskreno želimo blagobit našemu stanu.

„Narodni list“, kateremu ob rojstvu polagam pričojoče skromne črtice, naj bo tudi naš resen in stalen sobojevnik in zaščitnik obrtniških teženj. In v tem znamenju kličem:

Pozdravljena, mariborska oblast!

O zavarovanju delavcev.

Uradni list je prinesel 13. junija zakon o zavarovanju delavcev, ki ureja popolnoma na novo vse zavarovanje delavstva za slučaj bolezni, onemoglosti, starosti in nezgode. Zavarovanju so podvrženi vsi delavci brez razlike; zakon določa: »Vse osebe, ki dajo v območju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-

vencev stalno ali začasno in na podstavi kakršnega-koli delovnega razmerja svojo telesno ali duševno moč v najem, ne glede na spol, starost in državljanstvo, po odredbah tega zakona.»

Zaenkrat še ni zavarovanje obvezno za poljedelske delavce in posle pri poljedelskem delu in v hišnem gospodarstvu nestalno zaposlene osebe, kakor dninarji za obdelovanje vrtov, čiščenje stanovanja, žaganje drv, pranje perila itd. Za našete vrste delavcev bo sledila obveznost zavarovanja čez eno leto (30. maja 1923.); način in ustroj njihovega zavarovanja bo predpisan s posebnim statutom ministra za socialno politiko v sporazumu z ostalimi prizadetimi ministri.

Po tem zakonu so zavezani zavarovanju tudi oni, ki se bavijo z najemnim delom v svoji lastni delavnici ali na svojem lastnem stanovanju po naročilu ali na račun drugih oseb, katere se bavijo z obrtom, trgovino ali industrijo, tudi če nabavljajo sirovine in pomožni material sami in čeprav delajo postransko tudi na svoj lastni račun. Zavarovalna obveznost je z novim zakonom precej razširjena in bo pomnožila število zavarovanih oseb.

Prispevke za zavarovanje ob bolezni in onemoglosti, starosti in smrti plačujeta delojemalec in delodajalec paritetično: vsak polovico. Prispevke za zavarovanje zoper nezgode pa trpi delodajalec sam.

Kot osnovo za odmero prispevkov in podpor predpisuje zakon XVII mezdnih razredov; prvi najnižji z dnevnim zaslužkom do 2 Din 50 p, sedemnajsti (najvišji) z dnevnim zaslužkom do 40 Din.

Nosilec zavarovanja je Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Zavarovanje izvršuje po svojih krajevnih organih, ki so: 1.) okrožni uradi za zavarovanje delavcev; 2.) blagajne za zavarovanje delavcev prometnih podjetij; 3.) bratovske skladišnice (pri rudnikih).

Samoupravni organi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev so: 1.) glavna skupščina (nekak občni zbor); 2.) ravnateljstvo; 3.) odbor. — Glavno skupščino tvorijo odposlanci krajevnih organov, ki se volijo na glavnih skupščinah (občnih zbora) krajevnih organov paritetično: polovico jih volijo delojemalci, polovico delodajalci izmed sebe. Glavna skupščina izvoli izmed sebe ravnateljstvo zoper paritetično, pri čemer morajo biti posamezne vrste delodajalcev in nameščencev v ravnateljstvu zastopane sorazmerno. Ravnateljstvo si izvoli svojega predsednika enkrat iz delodajalske, nato iz delojemalske skupine.

Zdravniki izvolijo pri okrožnih uradih stalen zdravniški sosvet.

Glavna skupščina izvoli izmed sebe tudi nadzorni odbor zoper po načelu paritete, ločeno po delojemalcem in delodajalcem.

Število območja in sedeže okrožnih uradov določa z odobritvijo ministra za socialno politiko glavna skupščina osrednjega urada. Okrožni uradi imajo iste samoupravne organe kakor osrednji urad.

Zakon predpisuje sodišča delavskega zavarovanja na sedežih okrožnih uradov. Državno nadzorstvo nad izvrševanjem zavarovanja vrši minister za socialno politiko, ki sme tudi razpustiti samoupravne organe in odrediti novo volitev.

Obširne so kazenske odredbe, ki predpisujejo denarne globe od 20 do 3000 dinarjev onim, ki ravnajo proti zakonu.

S 1. julijem 1922. postane »Zemaljska blagajna za potporu bolesnih radnika i za osiguranje proti nezgodama u Zagrebu« Osrednji urad za zavarovanje delavcev.

Z odločbo ministra za socialno politiko z dne 3. junija 1922., št. 2355, so se imenovali člani prvega ravnateljstva osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njih namestniki, nadalje člani prvega nadzornega odbora Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njih namestniki. Iz Slovenije so imenovani: 1. a) za člane prvega ravnateljstva: Ignacij Kaiser, zasebni uradnik v Ljubljani; Evgen Lovšin, bančni uradnik v Ljubljani; Engelbert Franchetti, predsednik zveze kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani; Avgust Praprotnik, zastopnik zveze industrijskih v Ljubljani; b) za njih namestnike: Melhior Čobal, ravnatelj konsumnega društva v Zagorju; Stanko Likar, tajnik delavske zbornice v Ljubljani; Vilko Bizjak, obrtnik in občinski predstojnik v Rogaški Slatini; inž. Milan Šuklje, tajnik zveze industrijskih v Ljubljani; 2. a) za člane prvega nadzornega odbora: Blaž Korosec, predsednik zveze jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani; Anton Klebas, prometni uradnik (delegat južne železnice) v Ljubljani; dr. Aleksander Fatur, centralni nadzornik južne železnice v Ljubljani; b) za njih namestnika: Ivan Družovič, tipograf v Mariboru; Ivan Ogrin, podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dne 17. junija t. l. je imelo ravnateljstvo že svojo prvo sejo v Zagrebu. Seja je imela bolj informativen značaj. Na njej se ni sklepalo ničesar bistvenega. Na prihodnji seji, ki pa še ni določena, se bo razpravljalo o osnovi statuta za osrednji urad, o katerem bomo svoječasno podali vse zanimivejše in važnejše podatke.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani postane s 1. julijem 1922. začasno krajevni organ osrednjega urada. Vsa premična in nepremična imovina Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani preide s 1. julijem 1922. v last osrednjega urada v Zagrebu. Čisti imovinski presežek mora osrednji urad v Zagrebu voditi na posebnem računu za vsako dosedanjih pokrajin. Preostalo imovino vsake posamezne pokrajine mora osrednji urad uporabiti v območju dotične pokrajine.

Zavarovanje glede bolezni in nezgod po tem zakonu se bo izvajalo od 1. julija 1922. Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt pa se izvede kasneje (najpozneje do 1. julija 1925.).

Odgoja in zaščita obrtnoindustrijskega naraščaja.

(Elaborat iz ministrstva za socialno politiko, ki nam ga je dal na razpolago minister n. r. g. dr. V. Kukovec.)

(Dalje.)

Ko se vajenec izuči, skrbi društvo, da dobi izučence pomočniško mesto, pošilja po možnosti talentirane mlade pomočnike v inozemstvo, da se nadalje šolajo in izobrazujejo, in skrbi za njih vrnitev v domovino. Končno pomaga tudi svojim gojencem s podelitvijo kreditov in drugih podpor, da morejo samostojno prirediti obrt ali trgovino.

Delokrog Radiše se v glavnem razteza na Hrvatsko, Slavonijo, Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Istro. Iz leta 1920. imamo o delovanju sledeče podatke:

Skupaj je bilo 1.269.159 K izdatkov.

Namesčenih je bilo 660 vajencev od 881 prijav in 709 ponudb.

Za leto 1921. je bilo proračunanih 1.534.000 kron izdatkov.

Društvo ima svoje središče in glavni odbor v Zagrebu. V večjih gospodarskih centrih z mnogimi člani podružnice, v večjih mestih, kjer je več kot 10 rednih članov »radne odbore«; a v krajih, kjer ima društvo manj kot 10 rednih članov ali nobenega člana, postavlja društvene zaupnike. V letu 1920. je imelo društvo 1434 zakladnih, dobroteljskih ali ustanovnih in 2438 rednih članov. Kolikor mi je znano, ima Radiša podružnice v Gospiću, Bjelovaru, Sarajevu in Splitu, a veliko številno radnih odborov in poverjenikov v vseh prej imenovanih pokrajinah.

Razen omenjenih materijelnih nalog društva je še posebno omeniti vzgojno delo, ki ga vrši Radiša za svoje gojence. V Zagrebu je ustanovilo društvo posebne izobraževalne tečaje, ki se vrše brezplačno v javni šoli. Poleg strokovne izobrazbe se je v teh tečajih poučevalo v nemškem, italijanskem in francoskem jeziku, nadalje v esperantu, tamburanju, petju, telovadbi, predavanju, deklamiranju in prirejali so se poučni izleti. Velikega pomena so tudi izložbe, ki jih društvo redno prireja in na katerih razstavlja dela vajencev gojencev društva.

Zaradi nezadostnih gmotnih sredstev nima društvo večjega lastnega doma in tudi nima do danes še posebnih vajeniških domov. Ustanovilo je v tem letu samo en mali dom v Zagrebu, kjer prebijejo prijavljeni gojenci kratko preizkusno dobo. Ta dom je nekako centralno zbirališče, da se odtod gojenci odpremljajo na določena učna mesta. Društvo pa namerava, ako bo dobilo dovolj sredstev, v najbližji bodočnosti ustanoviti večji vajeniški dom z lastnimi vajeniškimi delavnicami, kjer bi se sistematično preizkušalo gojence za izvolitev prave stroke.

V glavnem se bavi Radiša do danes z nameščanjem vajencev v trgovini in obrti in z nadziranjem teh vajencev v dobi učenja. Pri raztresenosti svojih gojencev po širnih pokrajinah tudi ni mogoče kako večje in sistematičnejše negovanje, ne glede na to, da ne pripuščajo tega slabe gmotne razmere. Verjetno pa je, da se bo prav to društvo na temelju svoje razširjene in zmiselne organizacije v bodočih letih, ako si zagotovi zadostna sredstva, prvo približalo smotrenemu in sistematičnemu negovanju vajeništva.

Društvo Radiša je po svoji organizaciji in živahni inicijativi za razvoj tega vprašanja nedvomno najvažnejši činitelj in želeli bi bilo, da se njegovo delo razširi po vsej državi.

Raztegniti pa bo moralo svoj delokrog na mladinske delavce v industriji, za katere nima danes mesta v svojem okviru, ne po programu in ne po obstoječi organizaciji, in na žensko mladoletno delavstvo, ki tudi do danes še ni objeto v skrbnem delu Radiše.

(Dalje prih.)

Obrtniki, naročajte vsi »Obrtni Vestnik«!

Razno.

II. Ljubljanski vzorčni velesejem od 2. do 11. septembra 1922. Svojo udeležbo je priglasilo že mnogo svetovnoznanih tvrdk, posebno strojne veletovarne, domače in tuje, bodo zastopane v častnem številu; njihovi vsakovi vrstni stroji, ki bodo cel čas v pogonu, bodo oživljali sejmišče. Zelo bogato bodo zastopane tudi usnjarska, lesna in kemična industrija z najboljšimi svojimi izdelki. Preskrbljeno bo letos tudi sicer za vse potrebe udeležencev. Ker se je lani opažalo pomanjkanje gorkih jedil na sejmišču, bo letos uprava velesejma postavila velesejsko restavracijo, kjer se bodo po zmernih cenah dobila tudi gorka okrepčila, od preprostih do najfinejših. — Velesejski «Vestnik» je vzbudil splošno zanimanje in je povpraševanje po njem tako veliko, da je prva številka v zlic visoki nakladi izšla že v drugi izdaji. Koncem meseca izide druga številka, ki bo po svoji vsebini še zanimivejša in pestrejša od prve. Inserati v «Vestniku» imajo velik uspeh in priporočamo tvrdkam, da se poslužijo te ugodne reklamne prilike. — Z razdeljevanjem prostorov se je deloma že začelo, zato naj vsi zamudniki čim prej pošljejo svoje prijavnice Uradu Ljubljanskega vzorčnega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska, cesta, telefon int. 140.

Za mizarske pomočnike! Več mizarskih pomočnikov pohištvene stroke sprejme proti dobremu plačilu s hrano in stanovanjem Alojzij Gorišek, mizar v Jurkloštru.

Zadruga sodavičarjev v Ljubljani. Zadruga sodavičarjev za Slovenijo prosi javno vse odjemalce sodavičarskih izdelkov, naj se pazi najskrbneje in ne uničuje brezvestno steklenic za pokalice in sodavico; posebno se prosi gostilničarske kroge, da bi postopali napram sodavičarjem bolj kolegialno ter sodavičarski obrt po možnosti ščitili, kar je gostilničarjem veliko lažje, kakor sodavičarjem samim, in sicer v prvi vrsti glede steklenic. Cene steklenicam so dandanes tako visoke, da mora priti n. pr. steklenica za pokalice osem- do desetkrat v obrat, preden je njena kupna vrednost pokrita; sifonska steklenica pa celo 40krat. Šele potem je sodavičar na tem, da v nadaljnjem obratu s isto steklenico dela za svoj obstanek. Pri nas pa se s steklenicami postopa tako malomarno, da je ves trud sodavičarja zaman. Ako zahteva sodavičar odškodnino za razbite in izgubljene steklenice, se ga kratkim potom opusti ter se obrne do drugega sodavičarja, dokler se tudi s tem ne pride v nasprotje. Pri steklenicah od piva mora gostilničar jamčiti za polno število, pri sodavičarju za njegove steklenice pa mu niti ne pade na misel, da bi jih ohranjal. Drugič uničujejo nekateri, ne vsi, sodavičarsko obrt s pretiranimi cenami. Sodavičar ima postavljeno ceno in te cene ne sme prekoračiti. Gostilničarju pa je prosto, naj zahteva ceno kakršno hoče, oblast mu to dovoljuje, in tako prodajajo nekateri gostilničarji sodavičarske izdelke z dobičkom do 100 odstotkov. In to je rakrana za sodavičarja, ker odklanja zaradi tega občinstvo tako drago hladilno pijačo. Ako bi oba obrta složno postopala ter si prišla sredi pota naproti in ščitila drug drugega, bi bil obstanek in pošten zaslužek obeh obrtnikov zasiguran.

Klobučarska obrtna zadruga za Slovenijo. Dne 18. junija se je na podstavi odobrenih združnih pravil vršil v Celju ustanovni združni zbor Klobučarske obrtne zadruge za Slovenijo. Zborovanje je sklical in vodil obrtnozdružni komisar Založnik. Zadržniki iz vseh krajev Slovenije so izražali svoje zadoščenje, da je po tolikih zaprekah po dve- in polletnih pripravah končno

vendar prišlo do ustanovitve toli potrebne zadruge. Zadržna pravila so se deloma izpremenila, oziroma izpopolnila; tako se je Celje določilo kot sedež zadruge in so se združne pristojbine razmeram primerno zvišale, in sicer vajeniška vpisnina na 10 Din, oprosnina na 15 Din, inkorporacijska pristojbina na 100 Din. Za kritje proračunskega primanjkljaja se je sklenilo pobirati za tekoče leto člansko naklado v znesku 12 Din za vsakega zadržnika. Zadržnim predsednikom je izvoljen g. Franjo Šribar iz Celja, njegovim namestnikom g. Ivan Pretner iz Braslovč, odbornikom gg.: Andrej Jamnik iz Ljubljane, Josip Lekše iz Mozirja, Josip Peternel iz Podčetrka, Franc Plazotta iz Ptuja, Josip Ravljen in Ivan Šmigovec iz Šoštanja, Ivan Telban iz Borovnice, odbornikovim namestnikom pa gg.: Friderik Chiba iz Celja, Fran Florjan iz Št. Jurja ob juž. žel., Franjo Frank iz Vitanja, Ljudevit Topolšek iz Slov. Bistrice. Posle računskih preglednikov sta prevzela gg.: Pavel Jamnik iz Škofje Loke in Franc Topolšek iz Konjic. Za predsednika preizkuševalne komisije je zbor predlagal g. Franceta Šribarja, za prisednika pa je izvolil gg. Friderika Chibo in Ivana Pretnerja. Zadruga je sklenila pristop k Zvezi južnoštajerskih obrtnih združenj in je delegatom za to leto izvoljen g. Josip Ravljen. Zadržno tajništvo je prevzela izvrstno urejena celjska obrtnozadržna pisarna. Želimo zadržu najlepših uspehov v njenem delu za dobrobit in napredek klobučarske stroke, zadržnike pa pozivljamo, da se v največji meri poslužujejo te svoje organizacije.

Obrtni shod v Prekmurju. V Beltincih se je 11. junija vršil obrtni shod. Govoril je predsednik Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, g. Novak, ter očrtal današnji položaj obrtništva s posebnim ozirom na Prekmurje. Nato je govoril g. Veselič za Ljutomer, potem pa g. Neubauer, obrtnik iz Beltincev. Priporočal je takojšnjo ustanovitev obrtnih združenj, ki naj se oklenejo obrtnega društva. Nato je govorilo še več govornikov, ki so vsi vzpodbujali k vztrajnosti in delu. Po shodu so se obrtniki iz Prekmurja prijateljsko razgovarjali s tovariši s te strani Mure.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Prijavni rok za udeležbo na «Pokrajinski obrtni razstavi» je s 15. junijem potekel. Vpoštevajoč prometne težkoče, je razstaveni odbor sklenil, da sprejema prijave še do preklica. Na ta način hoče odbor omogočiti vsakomur, da se udeleži razstave, ki je v vsakem oziru velike važnosti. Pozivljamo vse obrtnike, ki se do sedaj še niso prijavili, da store to nemudoma.

Dovoz razstavnih predmetov iz Prekmurja. Da se omogoči vsakemu prekmurškemu obrtniku udeležba na «Pokrajinski obrtni razstavi», je razstaveni odbor sklenil, prevzeti skrb za dovoz razstavnih predmetov iz Prekmurja v Maribor in po potrebi tudi nazaj. Po številu prijav se bodo določila zbirališča, odkoder se bodo prepeljali razstavnih predmeti na razstaveni prostor. Na ta način se lahko vsak obrtnik udeleži razstave, ne da bi imel preveč zamude časa in stroškov za dovoz in odvoz. Razstaveni odbor bo šel obrtnikom iz Prekmurja v vsakem oziru in prav posebno na roko, vpoštevajoč težkoče, s katerimi se bori baš obrtnik v Prekmurju. Pozivljamo zato ponovno vse prekmurske obrtnike, da to vpoštevajo in se prijavijo v čim večjem številu, sebi v čast, vsemu obrtništvu pa v korist.

Prijave vajeniških del je doposlati najkasneje do 15. avgusta t. l. razstavnemu odboru. Prijava mora vsebovati ime vajenca in mojstra, učno dobo in opis razstavnega predmeta, oziroma dela. Ponovno po-

življamo mojstre, naj dajo svojim vajencem toliko prostega časa in potrebnim material, da izvrše primerno delo za razstavo.

Vrtnarska razstava, ki je priključena «Pokrajinski obrtni razstavi», vzbuja po vsej državi veliko zanimanje. Razstave se udeležijo korporativno «Društvo vrtnarjev», zaradi česar bo razstava v vsakem oziru popolna in jako poučna, kakor zanimiva. Ta razstava, ki je prva te vrste v naši državi, bo pokazala stanje in razvoj vrtnarstva pri nas doma. Do sedaj smo skoraj vse cvetje in zelenjavo uvažali iz inozemstva. Tekom zadnjih dveh let pa se je pri nas vrtnarstvo razvilo tako, da lahko konkurira z ostalim inozemstvom. Marsikomu ni znano, da ona zgodnja zelenjava, ki dospe že v zimskih dneh na mizo, vse ono cvetje, ki ga vidimo v mrzlih snežnih dneh po izložbah itd., zraste v naši zemlji. Zato je ta razstava tembolj koristna in potrebna, da pokaže občinstvu, kaj zmorejo naši domači vrtovi.

Vinska razstava, ki se je udeležijo vinarski in sadjarski odsek kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru, bo tvorila tretjo glavno skupino na «Pokrajinski obrtni razstavi». V to svrhu je odbor sklenil, zaprositi kmetijsko družbo v Ljubljani, da dá v to svrhu odseku na razpolago na mariborsko oblast pripadli del državne podpore, katero je družba prejela od ministrstva poljoprivrede i voda v svrhu pospeševanja in uprizoritve vinskih razstav. Podpora se bo razdelila sorazmerno s površino vinogradov. — Vedno rastoči pridelovalni stroški, vedno višji davki ter vinska konkurenca posameznih vinorodnih pokrajin v lastni državi, popolno mrtvilo na vinskem trgu, ker ni izvoza, ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Potrebno je torej, da storimo vse, kar more temu odpomoči. K temu pa moramo prištevati v prvi vrsti tudi vinske razstave, ki so najboljša reklama za naša vina. Pozivljamo torej vinogradnike že sedaj, da prijavijo svojo udeležbo na tej razstavi v kar največjem številu, da bo uspeh čimvečji. Prijave je poslati odseku kmetijske družbe v Mariboru, kjer se dobe vsa tozadevna pojasnila in navodila.

Ustanovni občni zbor pokrajinske zadruge tapetnikov, preprogarjev, izdelovateljev žimnic in izdelovateljev posteljnine za Slovenijo s sedežem v Ljubljani se je vršil 22. januarja t. l. v poslopiju državne obrtne šole s sledečim dnevnim redom: 1.) poročilo o ustanovitvi; 2.) volitev načelstva; 3.) slučajnosti. Zborovanja se je udeležilo deset združnih članov iz Ljubljane in en zunanji član. Vsled nesklepnosti združnega zbora otvori ne glede na število navzočih članov uro pozneje, to je ob 10. uri dopoldne, zborovanje g. dr. Fux kot zastopnik sklicatelja obrtnega oblastva I. instance mesta Ljubljane, naznani uredbo ministrstva za trgovino in industrijo, oddelka v Ljubljani, glasom katere se ustanavlja pokrajinska zadruga tapetnikov, preprogarjev, izdelovateljev žimnic in izdelovateljev posteljnine za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, in omenja najvažnejše točke združnih pravil. Nato je sledila volitev načelstva. Izvoljeni so bili: za načelnika g. Fran Šeber, za njegovega namestnika g. Josip Sluga, za tajnika g. Rudolf Sever, za odbornika gg. Peter Kobal in Dragotin Puc in za namestnika g. Fran Jager. Po končani volitvi se zahvali načelnik g. Fran Šeber za izkazano zaupanje in zagotovi, da bo zastavil vse svoje moči v dobrobit in procvit novoustanovljene zadruge in prosi, da bi ga izvoljeni odbor podpiral pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti. Da bo mogla novoustanovljena zadruga tem uspešnejše delovati, je umevno, da bo potrebovala tudi rednih prispevkov; zato se določa: 1.) za združno sprejemnino za člana 50 Din;

2.) za mesečno združno doklado 5 Din; 3.) za sprejemnino vajenca 2 Din 50 p in 4.) za oprotnino 20 Din, kar je bilo soglasno sprejeto. Za prisednika pomagalske izpraševalne komisije sta izvoljena člana gg. Josip Sluga in Dragotin Puc. Na predlog g. Kobala se izvoli za predsednika pomagalske izpraševalne komisije g. Ivan Černe. Za sodnijske izvedence se določijo gg. Dragotin Puc, Rudolf Sever in Fran Šeber. Ker je bil dnevni red izčrpan in ni bilo več predlogov ali nasvetov, se izvoljeni načelnik zahvali v imenu vseh navzočih članov g. drju. Fuxu kot zastopniku obrtnega oblastva mesta Ljubljane za njegovo uspešno delovanje pri pripravih kakor tudi za sodelovanje pri tej ustanovitvi pokrajinske zadruge tapetnikov itd. Končno se še zahvali udeležnikom za poset ter zaključi zborovanje ob 11. uri dopoldne. — «Obrtni koledar» navaja pomotoma, da je bil za načelnika izvoljen g. Ivan Černe, tapetniški mojster na Dunajski cesti št. 17, kar pa, kakor kaže zgorajšnje poročilo, ni pravilno.

Sedlarjem v Celju in okolici. Prejeli smo iz Celja in objavljamo: Pod tem naslovom ste v številki «Obrtnega Vestnika» od 1. maja 1922. objavili notico, ki je po svoji vsebini — milo rečeno — malo nerodna. Ne spominjamo se, da bi doslej že kje čitali kako prerekanje zaradi sedlarskih zadrug. Objavljeno je bilo pač poročilo o ustanovitvi «Obrtne zadruge sedlarjev, jermenarjev in tapetarjev v Celju», pa nič drugega kakor to poročilo. To še ni prerekanje, katero pa vidimo žalibog ravno nasprotno v zgoraj označeni notici v 9. številki Vašega lista. Člani celjske sedlarske zadruge se veselijo nad priznanjem, da je ustanovitev samo ene sedlarske strokovne zadruge za vso Slovenijo predrag aparat. Videti je, da gospodje, ki so ustanovili pokrajinsko sedlarsko zadrugo v Ljubljani, prihajajo do spoznanja, da je bilo pred takim korakom treba skupnega razgovora, ker prisilno inkorporiranje preoddaljenih članov ni dobro za prospevanje zadruge. Sklep, da «Celjanom» ni prav, da ni določeno Celje kot sedež pokrajinske zadruge, je čisto napačen in neumesten poizkus zafrkacije. Ne samo «Celjani», tudi Mariborčani, pa sedlarji iz še mnogih drugih krajev, si dovoljujejo zastopati mnenje, da je pred ustanovitvijo zadruge potrebno zaslišanje posameznih obrtnikov, kateri naj bodo člani nove zadruge, in da se mora tem bodočim članom dati prilika, da si sami priredijo združna pravila. Ako bi se bilo pred ustanovitvijo pokrajinske sedlarske zadruge tako postopalo, bi se bilo najbrž preprečilo ustanavljanje nadaljnjih zadrug iste stroke v Sloveniji. Spoznanje, da je v skupnih strokovnih zadevah potreben sestanek obrtnikov sedlarske stroke iz vse Slovenije, prihaja malo pozno, je pa vsekakor dobrodošlo. Ljubljanski tovariši «celjskih» sedlarjev tega žalibog meseca marca še niso hoteli uvideti, ko je bila njihova pokrajinska zadruga, kolikor smo informirani, ravno zaradi nesoglasij pri ustanavljanju strokovnih, odnosno sorodnostrokovnih sedlarskotapetarskih zadrug potom obrtnozdružnega nadzorništva povabljen, da se zborovanja v Celju na dan 20. marca udeleži po delegatih. Ali se je to sodelovanje odklonilo zaradi tega, ker se želi sestanek v Ljubljani, pa vendar ne v tem preklicanem Celju? Upamo, da temu ni tako, in se veselimo skupnega razgovora, pa naj se vrši kjerkoli, sicer ne več v zadevi organiziranja strokovnih zadrug, ki je precej dovršeno, marveč v pre mnogih drugih strokovnih vprašanjih.

Kraljeva lovska obleka, ki jo izdela krojaški mojster g. Orač v Slovenski Bistrici, bo razstavljena na «Pokrajinski razstavi v Mariboru». Obleka bo res mojstrsko delo, ki je vredno, da si ga človek ogleda.

Obrtna razstava v Celju. je v popolnem razvoju. Vse dela, vse se pripravlja od blizu in daleč, da poseti to velepomembno razstavo, v kateri se bo bleščalo delo našega obrtništva. Ob tej priliki bodo obiskovalci mogli videti uspehe 29letne obrtniške organizacije, katero je prvo počelo ravno «Celjsko obrtno društvo». V tej razstavi se bo pokazala žilavost in samozavest našega obrtništva, ki se ne ustraši ne truda ne stroškov, da tako pokaže neupogljivo voljo v dosego najvišjega cilja, ki ji je, da hoče še nadalje obdržati dober sloves solidnosti in zmožnosti. Ključemo še enkrat vse še ne pisano prijavljene razstavljalce obrtnike vse Slovenije, da v najkrajšem času prijavijo svoje predmete, ki jih nameravajo razstaviti, ker je razstava pripravljena za največje industrije in najmanjše obrtnike, od katerih bo vsak imel svoj dobiček. Poleg dosegljivega uspeha je pa tudi dolžnost vsakega obrtnika, da se iste udeleži, ker le s tem pokaže obrtništvo, da še ne misli izginiti s površja, kakor se mu prerokuje, ampak da se dviga k novemu in silnejšemu življenju, in to naj se pokaže od 12. do 22. avgusta na **«Obrtni razstavi v Celju»**.

Poprava. V zadnji številki je bilo pod naslovom «O mojstrski preizkušnji» pomotoma natisnjeno «(Dalje)», kjer bi se moralo glasiti «(Konec)».

Sklepanje trgovske pogodbe s Poljsko. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani pozivlja vse gospodarske kroge, ki so interesirani na trgovini in prometu s Poljsko državo, da naj v svrhu uveljavljanja svojih želj pri sklepanju trgovske pogodbe med našo državo in Poljsko nujno sporočijo zbornični pisarni ustno ali pisмено vse tozadavne predloge, da jih bo mogla predložiti ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah Državne borze dela v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 11. do 17. junija 1922. delo 208 moških in 137 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 316 moških in 138 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 246. — Promet od 1. januarja do 17. junija 1922. izkazuje 19.321 strank, in sicer 9497 delodajalcev in 9824 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4076. — Dela iščejo: kovači, elektromonterji, strojni ključavničarji, peki, mlinarji, natakarji, natakarike, trgovski sotrudniki, prodajalke, dni-narji, dninarice, pisarniške moči, mehaniki, vzgojiteljice, bolniške strežnice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, strojni ključavničarji, mizarji, žagarji, zidarji, tesarji, čevljarji, opekar-niški delavci, pleskarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Egiptska vlada ima v Kairu pri finančnem ministrstvu urad za trgovino in industrijo, kjer se nahaja poseben oddelek za kataloge in cenike tvrdk. Zbirka šteje do sedaj okoli 15.000 katalogov iz vseh delov sveta ter služi kot najboljše informacijsko sredstvo, katero uporabljajo trgovski krogi dnevno. Imenovani urad za trgovino in industrijo poziva vse trgovce in industrialce, naj bi mu poslali kataloge in cenike svojih podjetij. Naslov urada je: Bureau of commerce and industry, Cairo, 12, Sharia Fahmi.

Petroleika bo bolje svetila, če uporabljaš senj (taht), ki si ga novega dobro namočil v močnem in dobrem kisu (jesihu). Ko je dobro prepojen s kisom, ga posuši in šele nato uporabljaš. Petroleika s takim stenjem ti bo dajala mnogo svetlejšo luč.

Albert Sič, Računske naloge. V kr. zalogi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Albert Sič, Računske naloge za trgovske šole. Cena mehko vezani knjigi 13 Din, poltrdo vezani 15 Din. Ta knjiga vsebuje poleg vseh elementarnih računov z neimenovanimi in imenovanimi celimi števili z ulomki vse vrste specielno trgovskih in bančnih računskih nalog, od katerih imenujemo le sklepni račun, procentne in obrestne račune, račune v zlatu in srebru ter novcih, nadalje diskontni, devizni, kontokorentni, efektni in blagovni račun. Omeniti je tudi jako važno blagovno kalkulacijo in lesne račune. Nekaj dodatkov in dopolnil nudi v tabelah in pregledih praktičnemu trgovcu, potrebne podatke v domačih in tujih novcih, merah, utežih itd. Brez te knjige znanega našega pisatelja trgovskih in obrtnih učnih knjig ne bo mogla izhajati nobena trgovska in obrtna ali nadaljevalna šola pa tudi noben praktičen trgovec.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe

Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča po vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografe znižane cene.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica: K 30.000.000.—. Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Beograd, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Trieste, Abbazia, Zara, New-York: Frank Sakser State Bank.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestuje počenshi s 1. majem 1922. za $\frac{1}{2}\%$ višje, forej s

$4\frac{1}{2}\%$

od dne vloge do dne dviga.

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje

Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. — Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pnevmatike. — Na razpolago je hidravlična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovnoznane tov. Walter Martiny v Turinu

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2, tel. 588.

Brzjav: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. 470. — Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. 133. — Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.